

KOMPOZYCJA RYTMICZNA

Rytm w sztuce pojawia się dzięki powtórzeniom pewnych elementów kompozycji w określonych odstępach. Występuje w utworach muzycznych, malarskich, rzeźbiarskich, graficznych i innych. Przykładem jest Roman Opalka „**Wieża Babel**” (Muzeum Sztuki w Łodzi).

Na co dzień najłatwiej można zaobserwować rytm w architekturze- przykład **Pałac w Roztoce** czy **Koloseum**.

Kompozycje rytmiczne w sztuce ludowej

Powtarzanie **motywu** nie tylko wprowadza ład do dzieła, ale ułatwia i przyspiesza jego wykonanie. Wystarczy raz wymyślić wzór, by potem powielić go dowolną ilość razy. Z tego powodu bardzo często rytm pojawia się w wytworach ręcznych takich, jak koronki, hafty, hafty ludowe, zdobienia naczyń, różne plecionki (np. koszyki)- poniżej wzór łowicki.

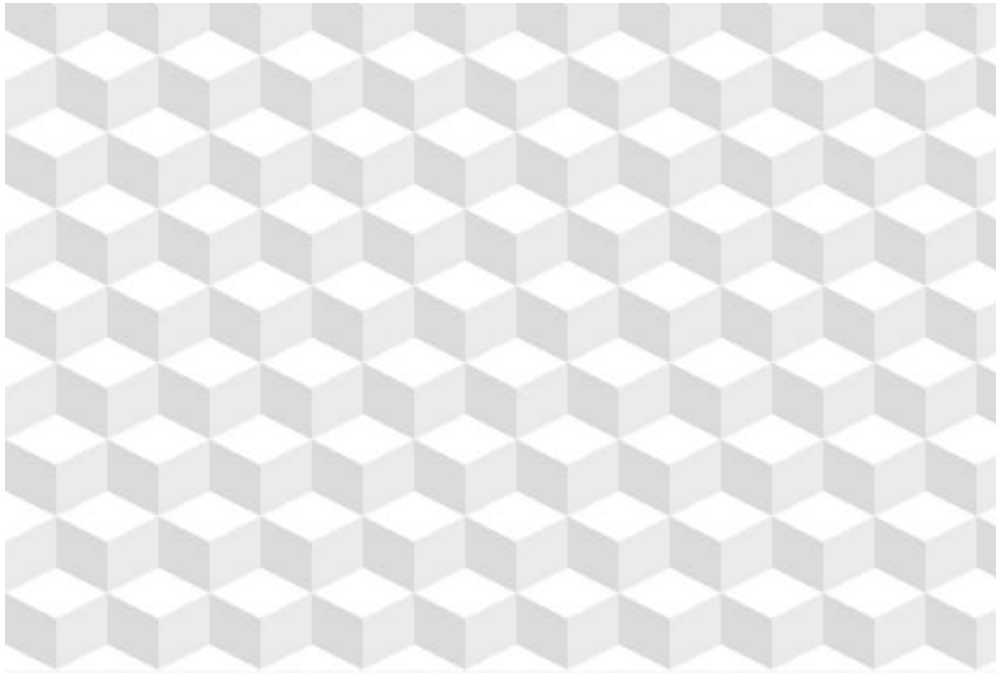

Wiklina, online-skills, CC BY 3.0

Przedmioty codziennego użytku też bywają przyozdobione wzorem o rytmicznym charakterze.

Autor nieznan, Filizanka, XIX w. Chiny, Muzeum Narodowe w Warszawie, cyfrowe.mnw.art.pl, CC BY 3.0

Kompozycja rytmiczna z kostek przedstawionych na płaszczyźnie, online-skills, CC BY 3.0

Rytm w przyrodzie

Mówi się o rytmie w przyrodzie, a także o życiu zgodnie z jej rytmem. Po zimie przychodzi wiosna, podczas której roślinność budzi się do życia. Potem będzie lato, a wraz z nim upragnione wakacje. Wkrótce po powrocie do szkoły pojawi się jesień. Po niej znów zima i wszystko się powtórzy.

Rozpoczynanie i kończenie zajęć o tych samych porach, również nadaje naszemu życiu rytm. Gdy nagle zachorujemy i musimy zostać w domu, mówimy o zaburzeniu rytmu. Podobne zjawisko można odnaleźć w twórczości plastycznej.

Puszki z farbami, online-skills, CC BY 3.0

Narzędzia do tworzenia kompozycji rytmicznej

Aby uzyskać kompozycję rytmiczną potrzebny jest program, który umożliwia wielokrotne wstawienie tego samego motywu. Można skorzystać z darmowego programu graficznego **GIMP**. Na wykonanie regularnie powtarzającego się wzoru pozwala opcja Pattern. Po zapisaniu wzoru w także PowerPoint pozwala na ręczne wypełnienie projektowanej powierzchni kompozycją złożoną z powtórzonych motywów, które kopiujemy do schowka. Wymaga to, jednak więcej czasu i nie zawsze gwarantuje dokładność. Trzeba pamiętać, że program ten jest płatny.

Wśród interaktywnych narzędzi do skorzystania online znajduje się program **Canva**, ma część opcji darmowych oraz oferuje gotowe grafiki do pobrania. Trzeba jednak zwrócić uwagę na oznaczenie *free*, bo tylko te ilustracje są bezpłatne.

Eugeniusz Eibisch, Widok z okna, XX w., Muzeum Narodowe w Warszawie, cyfrowe.mnw.art.pl, CC BY 3.0

Ćwiczenie 1

Która z wymienionych cech nie opisuje kompozycji rytmicznej?

Przypadkowe rozmieszczenie elementów

Określone odstępy

Powtarzalność elementów

Ćwiczenie 2

Przyjrzyj się wybranym ilustracjom i połącz obraz z rodzajem kompozycji.

a)

b)

c)

kompozycja
rytmiczna w sztuce
ludowej

przykład
współczesnego
malarstwa
krajobrazowego

rytm w architekturze

Ćwiczenie 3

Przyporządkuj nazwy pojęć do ich definicji.

Architektura

powtarzający się element kompozycyjny lub zdobniczy w dziełach sztuki lub przedmiotach użytkowych.

Porcelana

sztuka projektowania, wznoszenia i artystycznego kształtowania budowli.

Motyw

powtórzenie elementów kompozycji w określonych odstępach.

Rytm

masa ceramiczna używana m.in. do wyrobu delikatnych naczyń stołowych lub przedmiotów artystycznych; też: wyroby z tej masy.

Wycinanka

ludowa ozdoba wycięta ręcznie z papieru.